

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

Newsletter

Asijský program

6/2010

červenec 2010

Měsíčník o dění na asijském kontinentu

V tomto vydání najdete

Naoto Kan novým japonským premiérem

Regionální a komunální volby v Jižní Koreji: porážka prezidenta Lee Myung-baka

Devátý ročník Asijského bezpečnostního summitu „Dialog Šangri-la“

Vietnam ve vzduchoprázdnu

Minianalýzy

Naoto Kan novým japonským premiérem

Václav Kopecký

Po necelém roce dochází na japonském premiérském postu opět ke změně. Jukio Hatoyama rezignoval počátkem června po neúspěšném pokusu přesunout americkou vojenskou základnu z Okinawy. Na jeho místě jej nahradil Naoto Kan, bývalý ministr financí. Nový premiér je zajímavý především jednou charakteristikou, na rozdíl od svého předchůdce nikdy nebyl členem LDP. To může znamenat dlouho očekávanou změnu směřování japonské politiky, o které se sice mluví už od volební porážky LDP, ale která do velké míry stále nepřišla.

Kromě vytvoření nového kabinetu, kde je hned několik nováčků, došlo k významnému kroku i uvnitř DPJ. Generální tajemník strany, Ičiro Ozawa, rezignoval na svůj post. Ozawa je dlouhodobě považován za šedou eminenci politické scény, která má obrovskou moc a její slovo je důležitější než slovo premiéra. Ozawa často Hatojamu zastiňoval, Naoto Kan by nyní měl mít jednodušší pozici. Na druhou stranu je Ozawovi loajální znatelná část poslanců, a pokud by se rozhodl vládě škodit, měla by velice nestabilní pozici.

Nový premiér je považován za příslušníka levicového křídla DPJ, nedá se mu ale upřít dostatečná dávka pragmatismu. Kan bude navazovat na práci premiéra Hatojamy, především na jeho strategii nového růstu, která se opírá o prvky tzv. třetí cesty. Středobodem jeho politiky má být silný stát, který zajišťuje sociální spravedlnost a podporuje ekonomický růst. Jeho vyjádření jsou zatím velmi vágní, na konkrétní politické kroky bude třeba ještě chvíli čekat.

Klíčovou zkouškou nového premiéra budou nadcházející volby do horní komory Dietu. DPJ zde nemá většinu a musela se opírat o menší strany (příčemž se sociálními demokraty se v posledních měsících rozešla). Pokud se jí podaří většiny dosáhnout, bude mít silný mandát pro prosazování svého programu, který byl partnery často pozměněn do bezzubých kompromisů. V opačném případě bude mít Kan na svém kontě první neúspěch a japonská politika bude zase o něco nestabilnější.

Komentované zprávy

Regionální a komunální volby v Jižní Koreji: porážka prezidenta Lee Myung-baka

Pavel Maškarinec

Ve středu 2. června se v Jižní Koreji konaly regionální a komunální, které skončily porážkou vládní Velké národní strany (Grand National Party, GNP) prezidenta Lee Myung-baka. Účast voličů dosáhla 54,5 %, nejvíce za posledních patnáct let, a vítězství opozice lze interpretovat jako reakci veřejnosti vůči tvrdému přístupu konzervativního prezidenta vůči Severní Koreji v reakci na potopení jihokorejského plavidla Čchonan u námořní hranice se Severní Koreou. I přes předvolební průzkumy, podle nichž měla GNP získat v nejhorším případě šest z šestnácti nejdůležitějších postů starostů největších měst a provinčních guvernérů, získala GNP pouze právě šest těchto křesel, zatímco její hlavní rival Demokratická strana (DEP) získala sedm postů, zbývající tři křesla si rozdělili dva nezávislí a jeden zástupce menší parlamentní strany. V reakci na výsledek voleb nabídli svou rezignaci předseda GNP a důležitý spojenec prezidenta Chung Mong-joon, stejně jako generální tajemník strany Chung Byung-kook a šéf prezidentovy kanceláře Chung Chung-kil.

Důležitost výstupů voleb pak lze vnímat především s ohledem na to, že se uskutečnily v polovině funkčního období parlamentu (v parlamentních volbách v roce 2008 získala GNP nadpoloviční většinu 153 z celkově 299 rozdělovaných mandátů) i prezidentského mandátu a mohou tudíž mít jistou vypovídací hodnotu o postojích obyvatel Jižní Koreje k reformám prosazovaným prezidentovou administrativou a šancích prezidenta i GNP na obhájení postů v parlamentních a prezidentských volbách plánovaných na rok 2012 ([více](#), [více](#)).

Devátý ročník Asijského bezpečnostního summitu „Dialog Šangri-la“

Pavel Maškarinec

Ve dnech 4. až 6. června 2010 se v Singapuru konal devátý summit Mezinárodního institutu pro strategická studia ([The International Institute for Strategic Studies](#), IISS). Summit s názvem „[Dialog Šangri-la](#)“ se uskutečnil za účasti 320 delegací z 28 států, zahrnující ministry obrany, šéfy vojenských a tajných služeb nebo prominentní osoby ze soukromého sektoru a mezi jeho hlavní témata patřily především důležitost rozvíjení regionálních vztahů, vojenské vztahy mezi USA a Čínou, potopení jihokorejského plavidla Čchonan, nebo Obranná dohoda pěti mocností uzavřená v roce 1971 mezi Austrálií, Malajsíí, Singapurem, Velkou Británií a Novým Zélandem o konzultacích společných kroků v případě vnějšího ohrožení Malajsie neb Singapuru ([více](#)).

Vietnam ve vzduchoprázdnu: Nevyužitá šance jak lépe poznat pražskou vietnamskou komunitu v Praze

Jiří Zelenda

Vietnamská komunita v České republice je fenoménem, který vzbuzuje zájem i obavy mezi českou majoritou. Rozhodnutí Muzea hlavního města Prahy věnovat tomuto tématu prostor v rámci multikulturního programu „Žijí s námi, žijme s nimi“ si rozhodně zaslouží uznání. Čím více bude česká společnost vědět o Vietnamcích, tím menší je riziko výbuchů iracionálních vášní, a rozdmýchávání rasových a kulturních předsudků.

Podle muzea je cílem výstavy Vietnam v Praze „přiblížit vietnamskou kulturu v širším pojetí. Zachytit na jedné straně styl života vietnamské komunity – ukázat předměty každodenní potřeby, praktikované duchovní rituály a zejména však postihnout momenty, kdy vietnamská komunita opouští své výsadní prostředí (domácnosti a akce určené členům komunity) a vstupuje do veřejného kulturního prostoru, který zároveň ovlivňuje“. Bohužel výstava svým cílům plně nedostála a své návštěvníky s vietnamskou komunitou v Praze seznamuje jen částečně a nedokonale.

Jedním ze základních nedostatků výstavy je malý prostor (jedna středně velká místnost), který jí byl poskytnut. Expozice navíc působí dojmem, jako by organizátorům výstavy činilo problém i takto malý prostor zaplnit plnohodnotnými exponáty. Vystavených předmětů je opravdu velmi málo a umožňují jen minimální interakci. Celkově tak návštěvník výstavu spíše přečte, než aby ji prožil. Přitom interaktivní exponáty se k tomuto tématu samy nabízejí. Například možnost posedět u nízkých jídelních stolků, osahat si různé typy talířů, misek, vyzkoušet si jídelní hůlky, apod. Nejzajímavější by však jistě bylo pokusit se vytvořit imitaci obývacího pokoje nebo dětského pokojíku Vietnamců žijících v Česku. Jistě by to byla velice zajímavá ukázka střetu a prolnutí „toho“ vietnamského a českého v životě vietnamské komunity. Oč zábavnější, ale i přínosnější by byly takovéto exponáty.

Celá výstava je de facto složeninou artefaktů týkajících se vietnamské kuchyně, náboženského života, umění, módy, společenských akcí, které byly dosud v Praze uspořádány, a několika úspěšných Vietnamců, žijících v Praze. Artefakty jsou opatřeny popisky a dále povšechnými informacemi k jednotlivým tématům. Ty jsou opravdu jen velmi obecné a nepřinášejí mnoho zajímavých ani konkrétních informací. Nejmarkantněji je to vidět na příkladu módy. Té jsou věnovány dvě figuríny. Jedna v tradičním oděvu a druhá s moderními svatebními šaty navrženými úspěšnou módní návrhářkou Nguyễn Hoàng Lan, jejíž značka La Femme Mimi je prezentována ještě dvěma fotografiemi. Text se pak zabývá hlavně tradiční výrobou hedvábí. Přitom pokus zachytit styl, kterým se oblékají mladí Vietnamci v České republice a to jak ovlivňují vkus svých českých vrstevníků, by nám o vietnamské komunitě prozradilo mnohem více. Stejně jako kdyby módní návrhářka Nguyễn Hoàng Lan nebyla pouze zmíněna, ale kdyby byla součástí expozice například krátká videosekvence, kde by odpovídala na jedinou prostou otázku: Jak se jí žije v České republice. Tato výtka se týká i dalších úspěšných Vietnamců (např. fotografka Nguyễn Phương Thảo nebo malíři Nguyễn Phụng a Hoàng Tuyết Hạnh) žijících v Praze. Na výstavě tak sice můžeme od každého z nich vidět jednu fotografii či obraz, jejich názory a úvahy o životě

v Česku však neuslyšíme. Místo toho můžeme shlédnout tři krátké filmy. V prvním se dovíme něco o buddhismu, podle druhého se naučíme vařit tradiční vietnamskou polévku phở a třetí nám bez jakéhokoliv slovního doprovodu ukáže skupinu Vietnamců, kteří se učí tradiční bojové umění. Nic z toho nám však život vietnamské komunity v Praze příliš nepřiblíží.

Zaměření výstavy nikoli na Vietnam jako takový, ale na vietnamskou komunitu v kontextu života v Česku je výbornou ideou. Přitom se samozřejmě tato expozice musí věnovat (a opravdu tak činí) i základům vietnamské kultury a životnímu stylu v jejich obecnosti, aby je pak v další fázi mohla konfrontovat s pražským prostředím, kulturou a životním stylem Čechů. Tato konfrontace a ukázání vzájemné interakce, ovlivňování, ochoty nebo odmítání asimilace by v konečném důsledku měla přehlušit onen první krok a ukázat tak skutečný život Vietnamců v Praze se všemi radostmi i strastmi, úspěchy i neúspěchy, nadějemi i zmařenými šancemi. V této druhé fázi však expozice zcela selhává a jako celek vyznívá poněkud do ztracena. Jako celek je výstava natolik hyperkorektní, že se zdá, jako kdyby Praha byla pro Vietnamce rájem. Jako kdyby neexistoval na straně Vietnamců ani Čechů jediný problém ve vzájemném soužití. Návštěvníkovi, který se alespoň částečně o Vietnam a Vietnamce zajímá v rámci obecného společenského přehledu, nepřináší výstava ve své mělkosti žádnou novou, zajímavou nebo zásadní informaci. A v návštěvníkovi, který o Vietnamu nebo Vietnamcích neví skoro nic, svou fádností mnoho zájmu nevyvolá.

Jak bylo řečeno v úvodu, rozhodnutí uspořádat výstavu na téma Vietnamci v Praze si rozhodně zaslouží ocenění a uznání. Samotná expozice však postrádá vztah k Praze a českému prostředí a tone tak ve vzduchoprázdnu. A proto by měla být vnímána jen jako pouhý základ, z něž by vycházely příští výstavy a kulturní akce, které by toto téma rozvinuly způsobem zajímavějším a přínosnějším jak pro Vietnamce žijící v České republice, tak pro Čechy žijící v České republice s Vietnamci.

Vietnam v Praze: od 31. března do 12. září 2010, Muzeum hlavního města Prahy, sál č. 8, hlavní budova muzea, Na Poříčí 52, Praha 8 – Florenc

Pozvánka

European Shakuhachi Festival

Kdy: Čtvrtek 26. 8. až pondělí 30. 8. 2010

Kde: HAMU – Lichtenštejnský palác, Malostranské náměstí 13, Praha 1

Program: Jedná se o hlavní událost Evropské shakuhachi. Přijede mnoho slavných mistrů koncertovat a vyučovat. Mnoho hráčů se přijede od nich učit. Jestliže se zajímáte o japonskou hudbu ať už jako hráč, posluchač nebo hudební vědec, tak toto je událost, na které nesmíte chybět. Další informace: <http://www.komuso.cz/cs/festival>

Výstava: Indická keramika

Kdy: Pátek 6. 8. až neděle 17. 10. 2010

Kde: Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, Zámek 1, Roztoky u Prahy

Program: Ojedinělá sbírka rituální plastiky západní Indie. Výstava představuje tradiční indické umění, které vychází z každodenní potřeby, náboženské ikony nebo obětiny, a je zároveň ovlivněno smyslem pro krásno.

Výstava: Jižní Korea

Kdy: Pátek 2. 6. až pondělí 21. 9. 2010

Kde: Dům u Libuše, Libušina 5, Praha 2

Info: Výstava je přístupná ve dnech: po, út, čt, pá 11.00 až 17.00, st 13.00 až 20.00.

Newsletter vyjadřuje názory autorů. Názory vyjádřené v textu nemusí být nutně stanoviskem Asociace pro mezinárodní otázky.

Koordinátor projektu: Jan Trnka Tajemník: Jan Trnka Minianalýzy: Václav Kopecký, Jiří Zelenda Komentované zprávy: Pavel Maškarinec
Pozvánka: Jan Trnka Grafický návrh: Side2 Šablona: Petr Netuka Sazba: Pavel Maškarinec Kontakt na redakci: newsletter.ap@amo.cz

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) Žitná 27, 110 00 Praha 1 Tel./Fax: +420 224 813 460 E-mail: info@amo.cz / www.amo.cz

© Asociace pro mezinárodní otázky 2010
